

YHDENVERTAISUUS VALTUUTETTU

DISKRIMINERINGSOMBUDSMANNEN
NON-DISCRIMINATION OMBUDSMAN
OVTTAVEARDÁSAŠVUOĐAÁITTARDEADDJI

Litterointi yhdenvertaisuusvaltuutetun Instagram-live lähetyksestä 24.9.2021

[Nitin]

Hei kaikki, ihanaa perjantai-iltapäivää kaikille! Nyt on alkamassa meidän tämän viikon viimeinen instalive, jossa käsitellään arjen antirasistisia tekoja yhdessä Mixed Finnsin kanssa. Ajattelin nyt aluksi kertoa vähän tästä kampanjasta, mistä ollaan täällä puhumassa. Annan teille sitten puheenvuoron, keitä te olette, voitte esittäytyä ja lähdetään keskustelemaan tämän päivän teemasta, joka on tosiaan arjen antirasistiset teot. Mun nimi Nitin Soodin ja olen vetänyt tätä antirasistikampanjaa. Me ollaan lanseerattu tämä kampanja viime viikolla. Tämä on oikeusministeriön ja yhdenvertaisuusvaltuutetun kampanja ja tässä kampanjassa on ollut tarkoitus lisätä tietoisuutta rasismista ja antirasismista ja lisäksi myös aktivoida sekä ihmisiä että organisaatioita tekemään aktiivisia tekoja yhteiskunnassa. Me olemme tämän viikon aikana järjestetty erilaisia instalivetilaisuuksia, joissa olemme keskustelleet antirasismista vähän eri näkökulmista. Olemme tällä viikolla puhuneet antirasismista urheilussa, koulumaailmassa ja olemme keskustelleet antirasismista työelämässä. Tämä on meidän tämän viikon viimeinen livetilaisuus, mutta varmasti jatkamme näiden livetilaisuuksien järjestämistä. Minulla on tosi iso kunnia saada teidät mukaan tähän meidän liveen, tervetuloa. Iso kunnia saada teidät mukaan tähän keskustelemaan arjen antirasistisista teoista. Tämä on sellainen juttu, minkä tosi monet on kokeneet vähän haastavaksi, että miten pitäisi toimia, jos haluaa puuttua rasismiin. Annan teille nyt mahdollisuuden esittäytyä eli keitä te olette ja jos voitte samalla kertoa, että mistä Mixed Finns on lähtenyt liikkeelle, miksi te olette perustaneet tällaisen yhteisön.

[Priska]

Haluaisitko sinä Alice aloittaa?

[Alice]

Minä olen Alice Jäske, kasvatustieteen maisteri ja yksi perustajajäsenistä ja minulla on tällainen koulutusnäkökulma meidän porukassa usein.

[Janina]

Minä olen Janina. Minä opiskelen maailmanpolitiikkaa Helsingin yliopistolla ja sitä kautta sellaista laajaa yhteiskunnallista näkökulmaa tuon tähän ja koen, että tämä meidän kaikkien oma koulutustausta tukee sitä meidän yhteistä antirasismista osaamistamme, niin se on tosi hienoa.

[Priska]

Minä olen Priska ja kolmas meidän perustajistamme. Minä olen juuri valmistunut sosiaalipsykologiksi eli valtiotieteiden maisteriksi ja minä olen opiskellut juuri näitä teemoja liittyen ennakkoluuloihin, asenteisiin ja miten stereotyyppiä muodostuu eli tosi ihmisenäkökulma ja ihmisten välisiä teemoja eli meillä on juuri tällainen monipuolinen porukka ja voin kertoa alkuun, että mistä kaikki lähti liikkeelle. Me tutustuimme Alicen ja Janinan kanssa yliopistolla. Me oltiin kaikki opiskelijajärjestö Students of Colorissa, Socossa ja siellä yhdessä toimittiin ja tutustuttiin ja alettiin hengailemaan. Jossain vaiheessa aloimme juttelemaan ja jakamaan meidän kokemuksia. Me ollaan kaikki Suomen-Aasialaisia ja eletty kahden tai useamman kulttuurin risteyksessä. Sitten, kun me aloimme keskustelemaan meidän kokemuksista ja sellaisesta, että onko sinulle koskaan käynyt näin, siis ihan arkisia asioita, niin me tajuttiin, että ensimmäistä kertaa elämässä on muitakin ihmisiä, jotka tajuaa, millaista on olla Mixed Finns. Millaista on olla suomalainen, joka elää kahden tai useamman kulttuurin risteyksessä. Sitten, kun me aloimme tajuamaan, että tästä toisillemme antamasta vertaistuesta on ihan superpaljon apua ja siitä tulee hyvä fiilis, niin aloimme miettimään, että Suomessa on varmasti muitakin Mixed Finnsejä, jotka ehkä kaipaa vertaistukea tai yhteisöllisyyttä, että pääsisi jakamaan näitä kokemuksia. Minä itsekin olen ollut tosi yksin näiden ajatusten kanssa lapsuudessa ja nuoruudessa, kun ei tuntenut muita Mixed Finnsejä. Päätettiin perustaa Instagram-tili, me perustimme se maaliskuussa ja huomattiin, että täällä on tosi paljon Mixed Finnsejä, jotka kuuluu meidän yhteisöön. Vertaistuen tarjoamisen lisäksi haluamme lisätä tietoa antirasismista ja millaista eläminen Suomessa on, kun kuuluu kahteen tai useampaan kulttuuriin ja on Mixed Finn, niin siitä se lähti liikkeelle.

[Nitin]

Kiitos tosi paljon esittelystä. Teillä on rautaisaa asiantuntemusta, jota te pystytte jakamaan varmasti tässä liven aikana ja olette teidän toiminnallanne varmasti täyttäneet aukon, joka on ollut olemassa Suomessa. Olemme vähemmän varmasti keskustelleet siitä, että minkälaista on olla kahden tai useamman kulttuurin välimaastossa. Kysyisin teiltä, kun te olette myös Olen Antirasisti -kampanjan kumppaneina mukana, niin mikä teillä oli syynä lähteä mukaan tähän kampanjaan?

[Janina]

Minä voisin vaikka jatkaa tästä. Mehän ajamme tietenkin antirasistisia toimia, niin tämä on tosi tosi tärkeää, että pääsimme mukaan tähän kampanjaan, koska ajetaan samaa asiaa ja erityisesti vähän myös se, ettei voi olettaa, että juuri vähemmistöön kuuluvat ajaisi vain itse omia asioitaan. On tietenkin tärkeää, että myös antirasismikampanjassa on myös sitä kohderyhmää, jotka kokee sitä rasismia, että on tasapaino siinä, että on liittolaisia mukana, mutta myös vähemmistöön kuuluvia. Se oli mielestäni aika selkeää, että kyllä me haluamme olla mukana tässä kampanjassa.

[Nitin]

Hienoa, että olette mukana. Yleisölle voisin sanoa, että olette tervetulleita esittämään kysymyksiä, mielelläni otan niitä vastaan ja jos tulee kysymyksiä mieleen tässä alussa, niin ne ovat tervetulleita. Puhutaan vähän rasismista, mitkä ovat teidän näkemyksenne ja hyödynnetään teidän asiantuntemusta, me ollaan käsitelty rasismia ja antirasismia yhteiskunnan eri sektoreilla, niin mistä se teistä johtuu, että jossakin yhteiskunnan alueella on enemmän haastetta tai onko jotain samankaltaisuutta, kun miettii rasismia?

[Priska]

Tämä tulee vähän sosiaalipsykologisesta näkökulmasta, mutta kun on ihmisistä kyse, niin ihmiset ovat tosi ennakkoluuloisia ja muodostavat asenteita ja stereotyyppioita ihan tiedostamatta vallankin tasolla eli kyllähän ennakkoluulot ja asenteet sitten näkyy ihan jokapäiväisessä elämässä varsinkin kaikilla Mixed Finnseillä tai etnisiin vähemmistöihin kuuluvien elämässä. En tiedä, voisiko sanoa, että olisi jotain tilannetta, missä henkilö ei kokisi rasismiä, mutta tosi eri tavoin ja tilanteesta riippuen. Nyt, mitä me ollaan meidän perspektiivistämme huomannet, meidän tilillä jaetaan juuri meidän yhteisöön kuuluvien

Mixed Finnsien kokemustarinoita eli julkaistaan tarinoita ja halutaan jakaa niin positiivisia, kuin ikäviäkin tarinoita siitä, millaista on olla Suomessa ja elää Mixed Finnsinä. Me olemme nostaneet tosi paljon arkisia ilmiöitä, jotka ei välttämättä ole ihan äärrasismia. Mekin kolme ollaan olemme nuorempana ajateltu, ettei välttämättä olla edes koettu rasismia, koska ei olla koettu sitä ääritasoa siitä, esim. lyömistä tai pahoja huuteluja, mutta nyt ymmärretään myös, että rasismi ilmenee eri tavoin ja ne voi olla sellaisia tahattomia kommentteja eli mikroaggressioita, jotka kuitenkin vahvistaa niitä rassistisia stereotypioita ja kun esimerkiksi me ollaan saatu niitä toistuvasti, niin ne vaikuttaa vähemmistöjen ja yksilön jaksamiseen ja siitä tulee lopulta tosi raskas rasismikokemus.

[Alice]

Priska puhui tuosta arkipäivän ja yksilöiden välisestä rasismista, niin voisin ottaa esimerkin tällaisesta rakenteellisesta rasismista, johon kuuluu esimerkiksi valkonormatiivisuus ja tästä on hyvä esimerkki vaikka koulumaailma, mihin minä olen perehtynyt. Valkonormatiivisuus tarkoittaa siis sitä, että valkoista ihmistä pidetään normaalina ja semmoisena, joille koulu on rakennettu. Kun ruskeana ihmisenä on siellä ympäristössä, joka on tarkoitettu valkoiselle, niin voi tulla olo, että et ole normaali ja sitä vahvistaa monet asiat, esimerkiksi se, että koulukirjoissa näkökulma on Eurooppa-keskeinen tai siellä ei ole kuvia muista, kuin valkoisista ihmistä, paitsi kun he edustavat jotain omaa kulttuuriaan. Nuo on kaikki tosi pieniä esimerkkejä rakenteellisesta rasismista ja niiden yhteisvaikutus on tosi iso, kun niiden päälle tulee esimerkiksi ne arkipäivän rasismien kokemukset. Nämä on erilaisia kokemuksia ja meidän pitää pystyä tarkastelemaan monia tällaisia erilaisia tasoja. Tulisiko teille Janina ja Priska mieleen jotain, mitä haluaisitte sanoa vielä sisäisestä rasismista?

[Janina]

Tuo on tosi hyvä esimerkki tuo koulu. Se havainnollistaa tosi hyvin sen, kun kaikki käy koulussa ja sitä voi ihan samalla tavalla soveltaa kaikkeen. Kun me mennään ihan minne vaan, niin me kohdataan se, että suomalainen yhteiskunta on rakennettu valkoisille ihmisille ja se sisäistetty rasismi näkyy niissä uskomuksissa, että esimerkiksi aasialaistaustaisiin liittyy tosi vahvasti se stereotypia, että ne on ahkeria ja se saattaa kumuloitua siihen, että pitää olla todella ahkera, että sopeutuu muottiin ja siinä saattaa tulla sisäistetyn rasismien kokemuksia siitä, että jos ei ole ahkera, niin on huono ja liitetään ylipäätään sisäistettyyn rasismiin tosi paljon niitä, että alkaa itse uskoa ja toisintaa sitä ennakkoluuloa, mitä sinuun liitetään, joka saattaa olla todella haitallista sinun omalle hyvinvoinnille ja ylipäätään kaikelle, mitä sinä teet.

[Nitin]

Kiitos, hyviä pohdintoja. Meillä on edelleen se käsitys rasismista, että se on kahden ihmisen välisen väkivallan uhkaa, vaikka rakenteellinen rasismi vaikuttaa paljon ja tällaiset yksittäisten kokemusten myötä lähtee nuoruudesta asti kumuloitumaan se tunne siitä, ettei välttämättä kuulu yhteisöön tai, että sinun kuulumista kyseenalaistetaan, ei mitenkään pahantahtoisesti välttämättä, mutta kun joudut sitä kohtaamaan arjessa jatkuvasti eri tilanteissa, että miksi minä olen niin erilainen. Niin kuin tekin puhuitte, että kun on ainoa siinä huoneessa ja miten tähän pitäisi reagoida. Nämä ovat hyvin arkipäiväisiä kokemuksia. Meidän kampanjassammekin tätä käsitellään, ja te taisitte eilen postatakin tästä aiheesta ja haluaisin teiltä kysyä, että miten tärkeää on nimenomaan puhua antirasismista, miksi se on teistä tärkeää ja miten se eroaa rasismien vastaisuudesta. Miksi teidän mielestänne on tällä hetkellä tärkeää puhua nimenomaan tästä?

[Alice]

Se antirasismi tarkoittaa aktiivisia tekoja. Se rasismien vastaisuus on sitä, että sanotaan itsemme irti siitä, että me emme ole rassistisia, me emme kannata tällaisia käytäntöjä, jotka on rassistisia ja sehän on arvokasta, että tehdään se kannanotto, mutta se ei yksin riitä, jos se jää siihen. Välillä se saattaa johtaa siihen, että niitä asioita ei kuitenkaan nosteta pöydälle ja katsota sitä historiaa siellä taustalla. Ethän sinä

voi päättää, että tästä hetkestä lähtien me emme hyväksy rasismia. Tai voit päättää ja se on hyvä päätös, mutta se ei poista sitä, mitä siellä on aiemmin tapahtunut ja sitä, että ne rakenteet ja kulttuurit voi silti sisältää niitä rasistisia toimintatapoja ja tähän antirasismi tulee, eli siihen, että me tiedostetaan, että rasismia on meidän yhteiskunnassa ja kaikki, mitä me tehdään voi lisätä rasismia tai se voi vähentää sitä, joten meidän täytyy aktiivisesti toimia sitä vastaan ja sitä se tarkoittaa, siinä on se ydin, että ollaan aktiivisia. Ja monikulttuurisuus esimerkiksi sanavalintana, niin siinäkin ei minun mielestäni tule sitä, että me vastustetaan sitä rasismia, vaan tuollaisilla sananvalinnoilla me voidaan välillä peittää sitä ongelmaa ja ohittaa se kokonaan. Sen takia minusta antirasismi on hyvä sana, koska siinä ollaan keskiössä ja halutaan aktiivisesti toimia sitä vastaan.

[Priska]

Tuo on hyvät tuo pointti, että antirasismi tarkoittaa sitä aktiivisuutta, koska todella usein näkee sellaisia keskusteluja, että ”minä en ole rasisti, että eikö se riitä”. Jotta niitä asioita alkaisi tapahtumaan ja sitä muutosta alkaa tapahtumaan, niin ihmiset aktiivisesti tekisi näitä tekoja, että päästään niihin antirasistisiin tekoihin. Aktiivisesti ottaa selvää asioista tai etsii tietoa ja näin, että jotenkin en haluaisi enää uskoa, että enää toimii se, että sanotaan, että minä en ole rasisti ja en hyväksy rasismia, koska se ei edistä asioita, siinä vaan juuri pysytään siinä samassa tilassa eikä asiat kehity ja me kaikki varmasti toivomme, että asiat alkaisi kehittymään..

[Nitin]

Siinä antirasismisahan keskitytään nimenomaan siihen muutokseen ja haluun tehdä muutoksia ja vaikuttaa niihin rakenteisiin ja siihen, että yhteiskunta olisi yhdenvertaisempi ja mitä Priska juuri sanoit, niin ollaan tulossa juuri tähän pointtiin niistä teoista ja se on ollut tämän kampanjan keskiössäkin, että tehdään sitä termiä tutummaksi, että mitä se antirasismi tarkoittaa, koska se on käsitteenäkin sellainen, joka on tullut vasta viimeisien vuosien aikana Suomen kontekstiin enemmän. Monille on vähän haastavaa, että mitä muuta antirasismi tarkoittaa, mitä muuta se voisi tarkoittaa, kuin että sanoo, että ”en ole rasisti” tai en itse toimi rasistisesti, koska ihmiset ehkä kokee pelkoa myöskin siitä, että ehkä se oma toiminta on väärin tai saattaa tehdä virheitä. Tässä kampanjassa on pyritty kannustamaan siihen suuntaan, että virheitä tulee, mutta niistä voi ottaa aina opiksi. Jos puhutaan näistä teoista, sehän on myöskin antirasismien keskiössä, että jokainen ihminen pystyy omalla toiminnallaan vaikuttamaan siihen, että yhteiskunta on turvallisempi meille kaikille. Niin kuin tekin mainitsitte, niin rasismien vähentäminen ja puuttuminen ei pitäisi olla pelkästään vähemmistöön kuuluvien harteilla. Tietenkin vähemmistöjä pitää kuunnella tässä, kun esitetään yhdenvertaisuutta, me tarvitsemme liittolaisia ja niitä kenellä on valtaa muuttaa näitä rakenteita. Jos mennään nyt tekoihin ja tämä on se, mikä ihmisiä pohdituttaa ja tämä on ehkä se päivän temakin myös. Mitä ihmiset pystyvät ja voivat tehdä toimiakseen antirasistisesti?

[Janina]

No minä voisin vaikka aloittaa tästä. Ihan ensinnäkin, jos näkee jonkun tilanteen, niin se on ehkä se perus, mistä lähdetään liikkeelle, eli jos näet tai kuulet jotain rasistista, niin sinä puutut siihen ja tämä on se yksinkertaisin juttu. Kyllä ihmiset tietää, mikä on rasismia. Jos mennään näihin mikroaggressioihin, mistä puhuttiin, niin ihmiset ei välttämättä enää tiedosta, mitä on mikroaggressiot ja mitä muita rasismien muotoja on kuin esimerkiksi kaikille tutut väkivalta ja haukkumasanat, niin siinä ehkä päästään siihen, että pitäisi kouluttaa itseään. Nykypäivänä on tosi paljon antirasistisia toimijoita esim. somessa, niin ei voi enää turvautua siihen, että sanoo, että en tiedä, mistä saan sitä tietoa. Kaikki osaa googlettaa, ainakin uskon näin. Se on ehkä se, että aletaan kouluttamaan itseänsä ja siinä tulee myös se, että aletaan tunnistaa niitä omia etuoikeuksia. Meillä kaikilla on etuoikeuksia, mielestäni esimerkiksi Michaela Moua on ainakin todella hyvin kiteyttänyt, ainakin Twitterissä pyörineeseen kuvaan, sellaiseen ympyrään, missä on etuoikeuksia, esimerkiksi onko valkoinen, ruskea, musta tai onko liikuntarajoitteita, osaako kieltä, kuinka korkeasti koulutettu on, minkälainen keho, onko lihava keho, laiha keho ja kaikkea

tällaista. Jokainen voi käydä itse pohdintaa siitä, että mitä etuoikeuksia on ja sitä kautta oppii tietoa siitä, että okei, minä kuulun tähän etuoikeutettuun ryhmään, niin minun ei tarvitse miettiä, koska sekin on tärkeä pointti siinä, että me ruskeat tai mustat ihmiset, meillä ei ole valinnanvaraa siinä, että voimmeko me olla miettimättä näitä asioita. Me emme voi olla niin, että okei, nyt olen 2 viikkoa niin, etten ajattele näitä asioita ja sitten menen kauppaan, niin joku muistuttaa minua siitä, että sinä näytät tuolta ja sitten saan englanninkielistä palvelua. Se ei ole meille enää vaihtoehto ja toi on tosi iso etuoikeus, mikä liittyy kaikkiin vähemmistökysymyksiin. Onko teillä vielä jotain konkreettisempaa mielessä?

[Alice]

No minä voin ainakin yhden sanoa tämmöisestä Mixed Finn -näkökulmasta ja tiedän, että se on vaikeaa, koska monella automaattisesti tulee sellaisia lokeroiteja joka päivä, mutta ettei olettaisi tai ainakin mitä näen ja koen tosi paljon, on se, että minun oletetaan olevan ei-suomalainen tai jotain muita asioita ja se tuntuu tosi vaikealta usein. Minun puolestani tehdään oletuksia ja niistä tehdään päätelmiä. Se liittyy noihin omiin etuoikeuksiin, mutta myös omiin ajatusmalleihin. Ehkä sen koulutautumisen kautta tulee, että miksihän minä oletin tuota ja lähtee tämmöisiä juttuja työstämään.

[Priska]

Tuo oli tosi hyvä esimerkki, että on helppo sanoa, että ”älä olet”, mutta siinä käy sitä ajatusprosessia vähän, että millainen mielikuva sinulla on vaikka suomalaisista. Itsekin kuulen näitä, että kysytään, että mistä oikeasti olen kotoisin tai puhunpa hyvin suomea tai puhutaan englanniksi, jolloin kun ne toistuu minun elämässä, niin ne vaikuttaa tosi paljon siihen, että kipuilee sen kanssa, että miksi minua ei hyväksytä suomalaiseksi ja nämä on niitä rasismien ilmenemismuotoja. Me olemme paljon puhuneet siitä, että suomalaisuuden käsitettä pitäisi laajentaa ja se lähtee siitä, että jokainen voi käydä sitä ajatusprosessia läpi, että millaiseksi se kuva suomalaisista on rakentunut ja voiko sitä ajatusmallia vähän muuttaa ja miten suhtautuu ihmisiin ja näin edelleen. Nämä ovat arkipäiväisiä pieniä juttuja, joilla on tosi iso merkitys siinä, että miten vaikka vähemmistöön kuuluvat tai Mixed Finnsit tulee kohdelluiksi.

[Janina]: Yksi asia, mikä on tosi tärkeää nostaa eli juuri se, että kaikki tekee virheitä, mutta myös se, että meistä kukaan ei synny tämä kaikki tieto päässä, että meillä kaikilla on ollut, viittaa tässä Priskaan ja Aliceen, että ei me kaikki olla edes ymmärretty nuorempana, että me ollaan koettu rasismia. Tietenkin tietyt asiat on olleet niin sanotusti selkeitä, mutta nämä mikroaggressiot on ollut minulle ihan maailmaa mullistava juttu. Totta kai minulla on se kokemus, että tämä ei ole kivaa, mutta en ole ymmärtänyt, että se on rasismia. Haluan kannustaa myös siinä, että me olemme myös opiskeltu näitä asioita, ihan kaikki pystyy siihen ja kannattaa vaan jotenkin muistaa se, että kaikki tekee virheitä ja muistaa se, että kaikilla on niitä ennakkoluuloja, mistä tässä on puhuttu, että emme mekään ole mitenkään rasismista vapaita ihmisiä, vaan kaikilla on ennakkoluuloja. Ainakin itse näen, että kaikilla on rasistisia ajatuksia sen takia, koska meidän yhteiskuntamme on niin rasistinen ja me voidaan vaan opetella niistä ajatuksista pois ja siinä pitää tehdä jatkuvasti töitä ja se on sellainen prosessi, mikä ei tule koskaan loppumaan.

[Priska]

Vielä kirkastaakseni tätä, että mitä antirasistisia arjen tekoja itse toivon, niin ihan esimerkiksi tämä keskusteleminen, koska kuten Janina toi ilmi, niin minä en ole ymmärtänyt nuorempana, että minä olen kokenut rasismia. Olen aina ajatellut, minulle on opetettu, että se on sitä, kun joku hakataan ja kun ei ole itsekään ymmärtänyt ruskeana tyttönä, että on kokenut rasismia, niin sen on koko prosessin joutunut nyt aloittamaan ja sitten alkanut tutkimaan, että mitä rasismien ilmenemismuotoja on. Sekin, että me avoimesti puhutaan rasismien eri muodoista ja siitä miten se ilmenee arjessa, niin on tosi tärkeää ja se voi olla jokaisen liittolaisen antirasistinen teko arjessa, että ottaa vähän puheeksi näitä teemoja. Me olemme kuulleet meidän instagram-seuraajilta ja yhteisöön kuuluvilta, että he on oppineet meidän käsitepostauksista uutta ja sitten he ovat alkaneet puhumaan, että hei, minä otin puheeksi meidän

kaveripiirissä, että opin sanan mikroaggressiot, niin se on supertärkeää, koska kun se tieto leviää ja ymmärtää, että mikä merkitys sanoilla ja puheillakin on.

[Alice]

Tuli vielä yksi tällainen aika konkreettinen antirasistinen teko mieleen. Niin kuin Nitin toiti tuolla aiemmin sen esiin, että voidaan olla välillä ainoita ruskeita siinä huoneessa ja usein vähemmistöjä edustavat ihmiset saattaavat olla niitä ainoita siinä tilassa, niin silloin turvallisemman tilan periaate on sellainen aika toimiva keino. Siitä tilasta ei pystytä välttämättä luomaan turvallista kaikille, mutta on periaatteita, joilla siitä voidaan luoda turvallisempi. Ne ovat sellaisia, että ”älä oleta” tai kaikilla on lupa olla oma itsensä. Kannattaa käydä katsomassa, niitä on aika hyvin kirjattu ylös. Jos on sellainen tila, että tiedetään, että tämä paikka on vapaa erilaisista fobioista tai että joku ei täällä tule kommentoimaan minun ulkonäköä tai muuta vastaavaa, niin sinne on heti paljon helpompi mennä, kun tietää, että näitä on ajateltu edes. Se on minusta konkreettinen ja helppokin tapa tehdä antirasistinen teko, vaikka omalla työpaikallaan.

[Nitin]: Ihan loistavia ehdotuksia, mitä teiltä on tullut, millä lailla ihmiset pystyy omassa arjessaan toimimaan antirasistisesti ja edistämään yhdenvertaisuutta, ja juuri sen turvallisen tilan periaatteen laatiminen ja kun tehdään näkyväksi tällaiset asiat ja mitä mainitsit juuri Alice, että sitten tuntee, että minua on ajateltu tässä prosessissa ja on tiedostettu, että on erilaisia ihmisiä, jotka saattavat kokea syrjintää ja tämän takia nämä periaatteet on laadittu. Teiltä on tullut tosi hyviä pointteja myöskin siinä, mitä Janina mainitsit myös tuosta prosessista, että yleensä ihmiset myös odottaa sellaisia tekoja, missä voisi ottaa rastin ruutuun, että nyt minä olen valmis ja olen niin sanotusti antirasisti, mutta tähän on jatkuvaa reflektointia, prosessointia ja myös kielestä ja sanoista, että minkä on oppinut ehkä 5 tai 10 vuotta sitten, ei myöskään tarkoita, että tämä sana 5 tai 10 vuoden kuluttua on enää sana, jota pystyy käyttämään. Tämä on jatkuvaa työstöä itsensä kanssa ja siinä pitää mennä epä mukavuusalueelle, jossa pitää tunnustella asioita ja omia ennako-oletuksia ja ennakkoluuloja, mitä on. Olemme puhuneet vähän ennakkoluuloista ja te mainitsitte siitä, mitä ihmiset kutsuvat positiiviseksi ennakkoluuloiksi, mitä liitetään esimerkiksi aasialaisiin, että he suoriutuvat koulusta hyvin ja ovat matemaattisia, mistä nämä ennakkoluulot kumpuaa ja syntyy?

[Priska]

On todella laaja kysymys, mutta tiettyjen ajatusmallien luominen helpottaa meidän toimimista yksilöinä yhteiskunnassa ja ihminen tosi luontaisesti vaan muodostaa stereotyyppioita ja ennakkoluuloja sitä kautta, että on ne stereotyyppiat tietyistä asioista, että se asia olisi helpompaa hahmottaa. Otan tässä esimerkiksi näitä ”positiivisia” ennakkoluuloja, jotka voi helposti näkyä arjessa ja ihmisen toiminnassa eksotisointina eli ajatellaan, että kommentoidaan vaikka jotain positiivista tai nostetaan joku positiivinen asia toisesta, joka kuitenkin liittyy siihen etnisyyteen ja vaikka sen kommentin on tarkoitus olla positiivinen ja tarkoittaa hyvää, niin sillä kuitenkin ylläpidetään niitä rasistisia stereotyyppioita. Ihan arkinen esimerkki. Minun mustia hiuksia kommentoidaan tosi usein ja sanotaan, että ne ovat kauniit ja että oi, kun sinulla on tuollaiset aasialaiset ihanat hiukset, että ei meillä suomalaisilla ole tällaisia. Nämä on taas niitä, että vaikka kommentit on tarkoitettu positiiviseksi, mutta kun se kasaantuu tietyllä ihmisellä ja tulee usein, niin sittenhän se luo sitä tunnetta, että minä en ole suomalainen ja sitten erottuu vaan niiden etnisten piirteiden takia ja se saa sinut tuntemaan itsesi ulkopuoliseksi ja erilaiseksi ja siinähän myös käytetään valtaa eli tämä, joka kommentoi näitä asioita, niin kun puhuttiin valkonormatiivisuudesta ja näistä normeista, mitä on, että valkoinen on se normi ja se on parempi. Eli vaikka on positiivisia ennakkoluuloja, niin pitää aina tarkastella niitä, että perustuuko ne kuitenkin rasistisiin stereotyyppioihin ja siihen, että mistä ne on syntyneet.

[Janina]: Tuosta vallasta vielä, että kun toinen kertoo sinulle, että sinulla on ihanat ruskeat silmät tai hiukset ja onpa sinulla kiharat ja erikoiset ei-suomalaiset hiukset, niin samalla se päättää se toinen, sillä

on se valta-asema päättää, että sinä olet jotain muuta, kuin se, mitä hän kokee suomalaisuudeksi. Ehkä se on minusta tosi tärkeä havaita omissa puheissa ja ajatuksissa se, että mikä valta sinulla on siihen toiseen ihmiseen päättää, mitä hän on.

[Alice]: Ja näissä stereotyyppien ja ennakkoluulojen muodostamisessa tosi isossa roolissa on vaikka media tai tällaiset instituutiot, että millaista kuvaa ja representaatiota ne antaa, että tyypistäkö ne vaikka aasialaiset kilteiksi ja ahkeriksi. Jos sinä näet vaikka aina elokuvissa tällaista kuvastoa, niin sittenhän se on tosi loogista, että ne on tuollasia, koska se on se malli, jonka sinä saat. Sen takia peräänkuulutan sitä, että laajennetaan, vaikka sitä suomalaisuuden käsitystä eri paikoissa, eri tasoilla laajasti, eikä tartuta siihen tyypistämiseen, koska se on minun mielestä vaarallista.

[Nitin]: Kiitos, tuo oli tosi hyvä pointti, mitä puhuitte vallasta ja representaatiosta ja minkälaista merkitystä sillä on, että minkälaista kuvastoa tarjotaan yhteiskunnasta ja te teette tässä itse tosi loistavaa työtä, että tuotte sitä representaatiota ja näkökulmaa, jota ei suomalaisessa mediassa kovinkaan paljon näy. Itse olen tosi vähän nähnyt esimerkiksi aasialaistuntuja suomalaisessa mediassa ja ne mielikuvatkin muotoutuu, jos ei omassa ystävä- tai lähipiirissä ole ketään, jotka kuuluu vähemmistöihin ja kohdellaan juuri niillä, mitkä tulee sen median ja kuvaston ja uutisten ja viihteen kautta. Haluaisin teiltä vielä tiedustella tähän liittolaisuuteen liittyen, että pitäisi ylipäänsä keskustella, puhua ja tuoda näitä asioita esille. Yksi sellainen asia, että missä monet vähän arkailee, on se, että missä vaiheessa puhuu, että milloin ottaa ja milloin antaa tilaa eli tämä tasapainoilu sen välillä, että missä vaiheessa ja kenen äänellä puhuu ja kenen puolesta puhuu, niin voisitteko tähän antaa neuvoja ja vinkkejä liittolaisille, että milloin pitää käyttää omaa ääntä ja kun tulee omasta positiosta, jossa ihmiset ehkä kuuntelee sinua enemmän ja missä vaiheessa sitä tilaa pitäisi tarjota?

[Alice]

Minä voin aloittaa, tämä on sellainen asia, mitä pohdin itsekin todella paljon ja tämä on vaikea kysymys. Minä olen itseni kohdalla miettinyt sen sillä tavalla, että vaikka en voi edustaa kaikkia, olen esimerkiksi sillä tavalla etuoikeutettu, että olen korkeakoulutettu ja puhun suomea ja jos minä voin tästä minun etuoikeuksien paikasta nostaa ja antaa tilaa tärkeille asioille, niin silloin koen sen myös minun velvollisuudeksi. Jotenkin etten puhuisi puolesta ja me pidämme tosi usein huolta siitä, että me vaikka puhumme meidän omista kokemuksistamme ja nostetaan sinne meidän tilillemme, meillä on sellainen konsepti, kuin ”meidän tarinat”, että meidän yhteisön jäsenet saa itse kirjoittaa ja kertoa. Me annamme sen tilan, meillä on se alusta, jolla on näkyvyys, mutta me ei yritetä kertoa kenenkään puolesta, mutta me kuitenkin tiedostamme sen, että meillä on tällainen tila, joten me yritetään käyttää meidän valtaa hyväksi.

[Nitin]

Lisään vielä, että ehkäpä teidän ei tarvitse pohtia pelkästään teidän omaa toimintaanne, mutta nimenomaan niiden toimintaa, jotka ei koe rasismia ollenkaan, että millä lailla he pystyisivät toimimaan?

[Janina]

Tietenkin itsekin pohtii sitä, kun ei kuulu kaikkiin maailman vähemmistöihin ja on etuoikeutettu, että mikä se oma positio on. Minä näen, että sellaisissa tilanteissa, jossa on esimerkiksi huone, jossa on ihmisiä, jotka ei kuulu vähemmistöön, niin minun mielestä silloin kannattaa nostaa erityisesti ääntä, jos siellä tapahtuu jotain. Silloin kannattaa jotenkin tuoda niitä asioita esille, jos joku vaikka sanoo jotain stereotyyppistä ja rasistista, niin sitten puuttuu siihen. Mutta jos on tilanne, jossa olet vaikka bussipysäkillä ja joku kokee siellä jotain rasistista, niin silloinkin puuttua, mutta ehkä yleisesti minun mielestä kannattaa puhua aina omasta puolesta, ettei puhu toisten ihmisten puolesta.

[Alice]

Minulle tuli sellainen mieleen, ettei ole ikään kuin paremmin tietävän positiossa, kun on tämmöinen valkoisen pelastajan ilmiö esimerkiksi. Että näkee vertaisena, mutta samaan aikaan tiedostaa, että meillä on tällaisia yhteiskunnallisia rakenteita, jonka vuoksi joillain on enemmän etuoikeuksia, toisilla ei, että tiedostaa ne erot, mutta silti kohtelee vertaisena. Minun mielestäni puhuja ja somevaikuttaja Jenni Janakka sanoi tuossa Priden aikana, kun siinäkin pohdittiin sitä, että kommentoinko tätä ja nostanko Pridea, jos en ole siihen vähemmistöön kuuluva, niin hän sanoi, että kaikki näkyvyys tuo sitä asiaa pinnalle, kunhan et vie sitä tilaa, että annat tilan niille ihmisille on siinä vähemmistössä, että he kokevat, että heitä kuullaan.

[Janina]

Tuosta tuli mieleen, että esimerkiksi somessa on tosi tosi helppo olla mukana ja antaa ääntä toisille jakamalla postauksia ja se on minusta hyvä ja helppo tapa antaa ääntä muille ihmisille, että sinun seuraajasi näkevät, että tämä jakoi tällaisen, minä käyn lukemassa tämän ja silloin sinä annat sille tilaa. Tietenkin siinä aina ottaa kantaa ja on hyvä ottaa kantaa, mutta niin, ettei puhu kenenkään puolesta.

[Priska]

Tuo on hyvä ja haluan sanoa, että Suomessa me olemme vähän siinä tilanteessa, ettei näistä asioista voi puhua liikaa. Näistä ei minun mielestäni puhuta tarpeeksi eli tuo asioiden jakaminen. Somessa ja mediassa on paljon hyviä antirasismivaikuttajia, jotka kuuluvat itse vähemmistöön ja ihan vaikka näiden postausten tai artikkeleiden jakaminen, että heidän äänensä tulee kuuluviin, mutta liittolaiset voisi auttaa siinä, että ääni tulee oikeasti kuuluviin, koska minun mielestä ei näistä puhuta tarpeeksi.

[Alice]

Ja tästä vielä, kun Priska sanoi tuon, niin haluan ehdottomasti kannustaa, että näistä puhutaan, koska minusta tuntuu, että liian usein mietitään sitä, että uskallanko puhua ja en ehkä tiedä tarpeeksi rasismista, että voisin käydä tätä keskustelua tai en tiedä kaikkia termejä, että siksi olen hiljaa, niin haluan silti kannustaa, että yrittää, koska kun kokeilee, niin opit ja kunhan olet avoin palautteelle. Jos toinen sanoo, että tämä on itse asiassa tämmöinen parempi sana, mitä voisit käyttää, niin sitten voit olla, että kiitos vinkistä, minä muutan käytöstäni ja pyytää anteeksi, jos on tarvetta siihen. Se menee ehkä samaan kategoriaan, kuin se rasismivastainen, että jos on vain silleen, että minä olen rasismia vastaan, mutta en aio keskustella tästä asiasta yhtään, koska en uskalla, niin silloin et opi ja reflektoi sitä omaa ajattelumaailmaasi ja kehity siinä.

[Priska]

Mietin, että miten liittolaiset voisi nostaa vielä enemmän vähemmistöön kuuluvia tai antaa tilaa oikealla tavalla tietyille ihmisille. Meillähän on Suomessa jo onneksi paljon ihmisiä, jotka tekee aktivismia ja kouluttamista ihan työkseen, niin minun mielestä myös näissä asioissa on jotenkin hyvä ymmärtää se, että ei oleteta, että vähemmistöön kuuluvat myös kouluttaa esimerkiksi ilmaiseksi näistä asioista, vaan jos halutaan oppia ja halutaan, että meidän organisaatiossamme olisi joku koulutus tai teidän yhteisössänne aletaan ottamaan huomioon näitä asioita, niin että siihen myös konkreettisella tavalla vaikutetaan niin, että tilataan ja maksetaan se joku koulutus ja annetaan se mahdollisuus heille, jotka tekevät sitä työkseen ja antaa sen tilan oikealla tavalla. Tosi usein oletetaan, että vähemmistöön kuuluvat kouluttavat ilmaiseksi ja heille halutaan antaa se tila, mutta sitä ei arvosteta sillä tavalla, kuin sitä pitäisi.

[Nitin]

Ehdottomasti. Monesti oletetaan, että yhdenvertaisuutta ja antirasismia pitäisi edistää vapaaehtoisvoimin, mikä nähdään sellaisena, mitä pitäisi tehdä muutenkin ja siitä ei tarvitse maksaa. Teillä on tosi hyviä pointteja tilasta ja olisi juuri tärkeää se reflektointi ja pohtia sitä ja kun käy sitä reflektointia, niin sehän on itsessään merkki, että olet pohtinut näitä asioita ja juuri, mitä tuossa

mainittiin, kun tulee sitä palautetta vastaan, niin ottaa sitä palautetta vastaan. Näissä kysymyksissä, mihin tekin viittasitte, niin on tosi usein haaste, kun etniseen vähemmistöön kuuluvana puhun näistä teemoista, niin se ei samalla tavalla kumminkaan se viesti mene läpi. Saattaa olla, että kuullaan paremmin henkilöitä, jotka kuuluvat samaan viitekehukseen kuin henkilö itse, mikä on itsessään valitettavaa, että se menee sillä lailla, mutta vähemmistöjen kohdalla saatetaan nähdä se asiantuntemus vähemmän subjektiivisempänä, kuin se, että joku, joka on kokenut rasismia, niin kertoo niistä ja senkin takia on tosi tärkeää, että kaikki ihmiset, vaikka ei itse koekaan rasismia, niin pitää näitä teemoja esillä. Minulla on vielä yksi yleisökysymys ja sitten voin esittää teille viimeisen kysymyksen. Me saimme kysymyksen, joka on, että mitä mielestänne kahden tai useamman kulttuurin vanhempien kannattaisi ottaa huomioon lapsen kasvatuksessa? Osaatteko antaa jotain vinkkejä tähän?

[Priska]

Taas hyvin laaja kysymys ja me puhutaan tästä aiheesta Mixed Finns -lapsen näkökulmasta eli meillä ei vielä itsellämme ole lapsia, mutta olemme pohtineet tätä aihetta ja tämä on tosi vaikea teema, koska ei ole oikeita ja vääriä toimintatapoja. Ensin ehkä se, että jos puhutaan vanhemmista, jotka ovat vaikka eri kulttuureista, vaikka meidän kolmen tapauksessa, niin toinen vanhempi on aasialainen ja toinen vanhempi on valkoinen suomalainen, niin jotenkin se, että vanhemmat tiedostaisi sen, että tämä lapsi, joka on Mixed Finn, niin tiedostaisi vähän, että millaisia ne ilmiöt voi olla, mitä lapsi voi kohdata. Valkoinen suomalainen vanhempi, joka ei itse ole välttämättä koskaan kokenut rasismia, niin tiedostaisi sen, että tämä lapsi saattaa kokea rasismia, vaikka ihonväriänsä takia, kielen tai uskonnon tai vastaavien tekijöiden takia. Myös se, että kumpikaan vanhempi ei välttämättä voi täysin ymmärtää, millaista on olla lapsi kahden tai useamman kulttuurin risteyksessä, koska lapsella kehittyy identiteetti siinä lapsuuden ja nuoruuden aikana, että se ei välttämättä ole niin suoraviivaista, kuin ehkä sillä toisella vanhemmalla on ollut, joka on kasvanut vaikka yhdessä kulttuurissa, jossa se on selkeämpää, että voi identifioitua täysin. Minun isäni on filippiiniläinen, niin siellä on varmasti ne tietyt asiat paljon selkeämpiä, mutta minun kohdallani, meidän perheessä, on ollut vähän sekoitus eri kulttuureita, jolloin se minun identiteetin rakentaminen on ollut vähän sekavampi prosessi eli se, että tiedostetaan, että siinä on paljon juttuja mukana ja lapsi voi oikeasti kokea rasistisia asioita jo lapsuudesta lähtien ja ihan varmaan yleisvinkkinä, että luo sellaista turvallista keskustelukulttuuria näistä asioista.

[Alice]: Lisään vielä, että mistä tämä meidän tili on lähtenyt käyntiin, niin on se, että me saatiin vertaistukea toisistamme ja miten tärkeältä se tuntui. Jos voisit mitenkään tarjota lapselle mahdollisuuksia vertaistukeen, niin minä koen, että se olisi ainakin minua helpottanut.

[Janina]: Voisin vielä nostaa sen, että tietenkin nämäkin on tosi perhekohtaisia asioita, mutta on myös sellasia perheitä, joissa lapsi on Mixed Finn, mutta lapsi on elänyt vaan ja ainoastaan suomalaisessa kulttuurissa, eikä tiedä tästä niin sanotusti toisesta kulttuurista mitään ja kokee itsensä täysin suomalaiseksi, eikä koe mitään muita kulttuureita, mutta lapsi voi silti kokea rasismia. Itse olen sellaisessa onnekaassa asemassa, että olen tutustunut molempiin kulttuureihin tosi hyvin, niin sellaisissa tilanteissa, joissa ei ole se toinen vanhempi läsnä, niin sitten voisi miettiä sitä, että miten sitä toista kulttuuria voi tuoda sen lapsen elämään, etenkin, jos lapsi sellaista kaipaa.

[Nitin]

Kiitos paljon hyvistä pointeista ja tämä on tosi laaja kysymys. On tärkeää puhua lapsillekin myös rasismista, ja se on ehkä arka aihe, mistä ei haluta keskustella lasten kanssa ja silloin lapsi joutuu navigoimaan sen kanssa itse. Se on toinen keskustelunaihe, että miten lapsille pitäisi näistä asioista puhua omassa perheessään.

Kiitos superisti, että olitte mukana keskustelemassa näistä teemoista. Ihan mieletöntä työtä, mitä te teette siellä. Meidän kampanjamme ensimmäisen osuuden aktiiviaika päättyy tällä viikolla. Meillä tulee

toinen osuus ensi vuoden puolella, mutta me toivotaan ja kannustetaan kaikkia ihmisiä edelleenkin käyttämään hashtagia ja kertomaan omista teoistaan, vaikka tämän kampanjan aktiiviaika on päättymässä, niin se ei tarkoita sitä, etteikö näistä teemoista edelleenkin keskustella. Yksi syy, miksi me haluttiin järjestää tämä kampanja juuri tässä ajankohdassa, oli tuoda taas näitä teemoja esille, koska hyvin vähemmistöjen ja ihmisoikeuksiin liittyvät kysymykset nousee esille siinä vaiheessa, kun tapahtuu jonkinlainen trauma tai niitä nostetaan esille tiettyinä päivinä, esimerkiksi rasismien vastaisena viikkona. Tämä oli yksi syy, miksi halutaan nostaa näitä keskusteluja jatkuvasti esille, koska nämä on tosi monille valitettavasti arjen kokemuksia, mitä ihmiset joutuu kokemaan.

Kiitos teille, kiitos kaikille katsojillekin myös, jotka olette olleet kuuntelemassa. Jokainen voi omalla toiminnallaan, toivottavasti kaikki sai niitä vinkkejä vähän, millä lailla voi toimia antirasistisesti ja tiedostaa myöskin, että tämä on prosessi, joka alkaa itsestään ja pohdinta siitä, että miten siinä omassa arjessa on toiminut. Ehkä lähtee vähän sinne epä mukavuusalueellekin pohtimaan, että minkälaisia ennakkoluuloja on ja miten niitä voisi lähteä purkamaan. Tämä ei ole helppoa työtä, mutta se on mahdollista. Vaikka tämä ei ole helppoa, niin se ei tarkoita, että se on mahdotonta, että pitää vain käynnistää itsessään. Kiitos paljon teille, ihanaa viikonloppua myös. Me jatkamme näiden teemojen parissa edelleen työskentelyä ja rasismista vapaan Suomen rakentamista.